Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҕуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөҥүөк ороҥуонуҥааҕы комиттыын уонна
үлэһиттэр депутаттарын ороҥуоннааҕы Советтын органа

ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И
РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсар 6-с сыла

№ 86 (542)

Алтыннаа

27

күнэ

1959 сыл.

ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

Комсомол путевкатынан

Биһиги ороҥуоммутуттан комсомол путевкатынан хас да эдэр ыччат Далдыҥа кэлэн үлэлии сылдьаллар. Кинилэр барыы күһаҕана суохтук үлэлиллэр.

Эдэр ыччат Степанов Петр Григорьевич кэлбит маҥнайгы күнүттэн үтүө суобастаахтык үлэлиринэн биллэр. Кини күннээҕи нуорматын 100—150 бырыһыан толорор. Билигин уокка оттор маһы кэрдиҥэ үлэлии сылдьар.

Комсомол путевкатынан кэлбит эдэр ыччаттар, комсомол биэрбит итэҕэлин чиэстээхтик толорон үчүгэйдик үлэлиэхпит диэн эрэннэрэбит.

П. Кириллов.

Тэрийэр-маассабай үлэни тупсарыахха

Советтар уонна кинилэр депутаттара маасса активныгар тирэҕирэн сэттэ сыллаах былаан улуу соруктарын толоруу тэрийээччилэр уонна көҥүлээччилэр буолаллар. Коммунизмы киэҥ далааһыннаахтык тутууга государственнай былаас органнарын быһыытынан Советтар оруоллара өссө ордук улаатар.

Биһиги ороҥуоммут Советтара, депутаттар олохтоох Советтар быыбардарын кэнниттэн хаһаайыстыбаннай уонна культурнай тутуу соруктарын толоруурга маассаны кытта үлэлиир буолан эрэллэр. Холобур, Сухаана нэһилиэгин Совета бэйэтин үлэтин балачча тэрийэн күһаҕана с охтук үлэлиир.

Ол эрээри соторутааҕыта бу лбут райсовет IV сессията бэлиэтээбитин курдук, нэһилиэк Советтара маассабай-тэрийэр үлэлэрин таһымын бэлигиги көрдөбүлгэ уларытан тэрийиилэрэ өссө да намыһах туруктаах. Советтар депутаттара, бастайаннай комиссиялар мөлтөхтүк үлэлиллэр. Үгүс депутаттар бэйэлэрин үлэлэрин туһунан быыбардааччыларга отчуоттаан испэттэр.

Олохтоох Советтар быыбардарын кэнниттэн балачча биириэмэ ааспытын үрдүнэн бэйэлэрин быыбардааччыларыгар райсовет 25 депутаттаратттан 9 депутат, нэһилиэк Советтарын 68 депутаттарыттан 17 депутаттар эрэ отчуоттаабыттар.

Советтар, кинилэр депутаттара эт, үүт бородууксуйатын үүдэтигэ эбэһээтэлистибэтуолуутун тэрийиилэрэ хоптуруоллаах ынчалара намыһах, тутуу үлэтэ, балыгы бөлүүтаһын хаалан иһэр. Ыллыммыт эбэһээтэлистибэлэри толоруурга райсовет уонна нэһилиэк Советтарын испэлкомнарын быһаарыыларын толорбот, былааннаах үлэлэри тоҕор салайааччыларга кытаанах көрдөбүл туруоруллубат.

Советтар испэлкомнара депутаттар үлэлэрин күннэтэ салайан, депутаттар баһылыыр-көҥүлүүр оруолларын, производствоҕа активностарын, үрдэтэр эбээһинэстээхтэр. Ол гынан баран итиниэхэ улахан болҕомто эрэйэр курдук ууруллубатын түмүгэр бипр да депутат Валентина Гаганова патриотическай бачыымын өйөөн, батыһааччылар үтүө холобурдарын көрдөрбөтө. Депутаттар В. Гаганова бачыымын өйөөһүнү көҥүлээччилэр, производствоҕа бастыҥ холобуру көрдөрөөччүлэр буолалларыгар көрдөбүл туруоруллара наада.

Депутаттар быыбардааччыларын кытта күннэтэ сибээстэһэн үлэлиилэрин, быыбардааччылар накаастарын толорууларыгар тиһигин быспакка отчуоттуур буолалларын ситиһиллиэхтээх. Ордук улахан болҕомтону эбэһээтэлистибэлэри толоруурга туһаайыллыбыт социалистическай куоталаһыны киэҥник тэнитиэххэ.

Нэһилиэк Советтара уонна депутаттар маасса ортотугар тэрийэр үлэлэрин өссө күүһүрдэн, райсовет IV сессиятынан туруоруллубут соруктары толоруурга күүһү түмэн үлэлиилэрэ эрэйиллэр.

Н. С. Хрущевка Рязань дьахталларын суруктара

Рязанскай уобалас колхозтарын уонна совхозтарын үлэһит дьахталларын бэйэлэрин олохторун, санааларын уонна баҕарыыларын тустарынан ССКП КК Бастакы Секретарыгар, СССР Министрдэрин Советын Председателигэр Н. С. Хрущевка сурук ыыттылар.

Ити суругу дьүүллэһиигэ уобалас 200 тыһыынчаттан тахса үлэһит дьахталлара кытыннылар. Рязань үлэһит дьахталлара бэйэлэрин маҥнаҕгы трудовой кыайыыларын туһунан—государствоҕа бурдуҥу атыылаһын сыллааҕы былаанын болдьоҕун иннинэ толоруу, эти атыылаһын икки сыллаах былаанын толоруу тустарынан—суруйаллар. Уобалас бэйэтигэр ылыммыт эбэһээтэлистибэтин чиэстээхтик толоруо диэн Рязань үлэһит дьахталлара эрэннэрэллэр.

Сурукка Рязань аатырбыт үлэһит дьахталлара—колхозферматыгар 27 сыл үлэлээн балтараа мөлүйүөн кэриҥэ литрэ үүтү ылбыт ыанньыксыт П. Н. Коврова, ньирэй питээччилэр бригэдьиирдэрэ К. К. Петухова, бургунастары раздойуран ыаһын маастара А. Ф. Ивкина, сибиинньэ көрөөччү М. А. Судовых уонна да атыттар ахтыллаллар.

Рязань уобалаһын ыччата—үүнэн иһэр көлүөнэ—олус үчүгэйдик үлэлиир. Уобалас үрдүнэн аҥардас сүөһү иитэр фермаларга 40 тыһыынчаттан тахса уолаттар уонна кыргыттар, ол иһигэр орто үөрэҕи бүтэрбит 10 тыһыынча киһи үлэлииллэр.

Ыччат, бастатан туран эдэр ыанньыксыттар, ньирэй питээчилэр, бостууктар, сибиинньэ көрөөччүлэр, көтөрү питээччилэр тыа хаһаайыстыбатын салгыы сайыннарар, эбэһээтэлистибэлэри толорор иһин охсуһуу сүрүн күүһүнэн буолаллар. Уолаттар уонна кыргыттар кырдьаҕас көлүөнэ трудовой албан аатын итиэннэ үчүгэй үлэтин чиэстээхтик харыстыыллар уонна байыталлар.

Рязань дьахталлара саҥа тутуу күүскэ барыытынан сибээстээн колхозтаах дэриэбинэ дьиҥнэ чахчы уларыйан эрэрин кэпсиллэр, кэнэҕэски кэскил туһунан бэйэлэрин былааннарын этэллэр.

Сэтинньигэ — ахсыныыга ССКП Киин Комитетын Пленума буолуохтааҕын, онно тыа хаһаайыстыбатын салгыы сайыннарыы тирээн турар боппуруостара дьүүллэһиллиэхтээхтэрин туһунан сураҕы Рязань уобалаһын дьахталлара улаханнык астынан туран көрсүбүттэрэ сурукка этиллэр.

Рязань уобалаһын үлэһит дьахталлара бэйэлэрин үрдүк социалистическай эбэһээтэлистибэлэрин толорор, биэрбит тылларыгар чиэстээхтик турар, коммунизмы тутуу улуу дьыалатыгар дьоһуннаах кылааты киллэрэр иһин күүстэрин харыстаабакка үлэлиэхтэрэ диэн Коммунистическай партия ленинскэй Киин Комитетын, Советскай правительствоны, Н. С. Хрущевы бигэтик эрэннэрэллэр.

(ССТА).

Народнай демократия дойдуларыгар

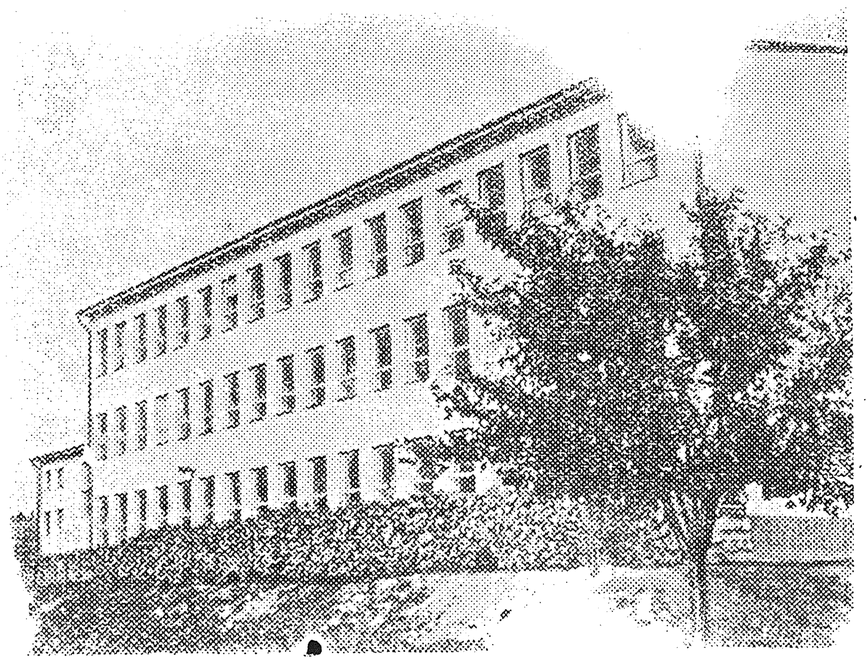

Кэнники 11 сылга Чехословакияҕа сыл аайы 100 кэриҥэ саҥа оскуола тутулунна—республика сэрии иннинэ биириэмэтинээҕэр үс төгүл элбэх.

СНИМОККА: Банскобыстрицкай уобаласка Гринев рабочай бөһүөлэгэр саҥа орто оскуола.

М. Войтек фотота. Чехословацкай телеграфнай агенство.

Бэчээккэ сурутуу ый аҥардааҕы түмүгүнэн

Бэчээккэ сурутуу саҕаланыаҕыттан ыла алтыннаа 15 күнүнээҕи туругунан биһиги ороҥуоммутугар хаһыаттарга, сурунаалларга сурутуу ороҥуон үрдүнэн маннык:

Киин хаһыатарга 139 экземпляр, ити иһиттэн «Правда»—31, «Известия»—11 сурутулунна. Республика хаһыаттарыгар: «Кыым»—96, «СЯ»—38, «Эдэр Коммунист»—86, «Молодежь Якутии»—29, «Бэлэм буол»—14, оттон ороҥуон бэйэтин хаһыатыгар уонна атын ороҥуоннар хаһыаттарыгар 96 экземпляр сурутулуннулар.

Киин сурунааллар—401 экземпляр, оттон республика сурунаалларыгар «Ленин суолунан»—19, «По ленинскому пути»—2, «Хотугу сулус»—55, «Агитатор блокнота»—21экземпляр сурутулунна.

Бэчээккэ сурутуу колхозтарга, ороҥуон киинигэр ыытылла турар.

А. В. Суворовка мемориальнай дуоска

ПРАГА, алтыннаа 19 күнэ (ССТА). Чехословакия телеграфнай агенство биллэрэринэн бэҕэһээ Пльзенскэй уобалас Стод куоратыгар [illegible] ралиссимус А. В. Суворов бу куоракка сылдьыбыта 160 сыла туолуутун туһунан кэриэстиир мемориальнай дуоска үөрүүлээхтик аһылынна.

Кэрэхсэбиллээх сыыппаралар

Урут грамда тимирэ суох Болгария билигин 63 дойдуга чугуулуу, ыстаалы, прокаты, ону тэҥэ промышленнай предприятиеларга комплекснай оборудованиелары биэрэр буолла.

Болгария тыатын спригэр сүүнэ революционнай тосту уларытыы буолла. Тыа хаһаайыстыбатыгар социализм толору кыайда. 30 тыһыынчаттан тахса трактордар, 5300-тэн тахса комбайннар, 4500 молотилкалар, тыа хаһаайыстыбатын атын да массыынналара сири оҥорор бөдөҥсүйбүт трудовой кооперативнай хаһаайыстыбалар хонууларыгар үлэлииллэр. Билигин тыһыынча кэриҥэ итинник хаһаайыстыба баар.

Болгарияҕа хас уоннуу тыһыынча киһи баһыгар 56-лыы студент түбэһэр, ол аата Англия, Италия курдук дойдулардааҕар үс төгүлүнэн элбэх. Болгария саамай көннөрү дэриэбинэлэригэр музыкальнай оскуолалар үлэлииллэр, дойдуга уус-уран самодеятельность 13 тыһыынчаттан тахса коллективтара баалар.

Норуот үөрэҕириитин үлэһиттэрэ! Оҕолору үөрэтии хаачыстыбатын үрдэтэн иһиҥ, оскуоланы олоҕу, производствоны кытта ыкса сибээстиир иһин охсуһуҥ! Үүнэр кэлүөнэни үлэни таптыыр, Ийэ дойдуга, коммунизм дьыалатыгар бэриниилээх буолар өйгө-санааҕа иитиҥ!

Биһиги дойдубутугар хас төрдүс киһи үөрэнэр! Билигин биһиэхэ бүттүүн үөрэхтээһин оскуолата 215 тыһыынчаттан тахса, кинилэргэ 31 мөлүйүөнтэн тахса үөрэнээччилэр үөрэнэллэр, норуот үөрэҕириитигэр аҥардастыбыйыл 95 миллиард кэриҥэ солкуобай, эбэтэр нэһилиэнньэ биирдии киһитигэр 450-тан тахса солкуобай ороскуоттанар.

Семилетка сылларыгар биһиги дойдубутугар норуот үөрэҕириитэ саҥа кэрдиис кэмҥэ киирэр. Бу кэрдиис кэм оскуолаларга үөрэтиилэр олоҕу, производствоны уонна коммунистическай тутуу практикатын кытта ыкса сибээстээх буолууларынан уратыланыаҕа.

Саҥаны көрдөөһүҥнэ инициативата суох, бэйэ билиитин-көрүүтүн үрдэтиитин сайдыыта—коммунизмҥа биһиги бүттүүн хардыыбыт сүүс суолталаах быстыспат сорҕото.

—Тоҕо маннык элбэх яблоканы аҕаллыҥ?

—Бэйэбит гиэниттэн буолбатах, колхоз садыттан.

—Колхоз садыттан? Оччоҕо тоҕо аҕыйаҕый?

Райсовет IV сессията

Алтынньы 19 күнүгэр үлэһиттэр депутаттарын Өлөнүөк оройуонуналаҕы Советын IV сессията буолан ааста. Сессия «Оскуола олоҕу кытта сибээһин бөҕөргөтөр уонна Саха АССР-га норуот үөрэҕириитин систематын салгыы сайыннарар туһунан Сокуону олохтоо киллэриҥэ дьаһаллар тустарынан» оройуоннааҕы үөрэх салаатын сэбиэдиссэйэ таб. **Николаев Х.М.** дакылаатын дьүүллэстэ.

«Оскуола олоҕу кытта сибээһин бөҕөргөтөр уонна Саха АССР-га норуот үөрэҕириитин систематын салгыы сайыннарар туһунан Сокуон» биһиги оройуоммутугар ырааҕынан ситэтэ суохтук олохтоо киллэриллэрин, ити Сокуону ситиһиилээхтик олохтоо киллэрэргэ баччаанна диэри учууталлары уонна общественноһы түмэ тардыллыбатаҕын сессия бэлиэтээтэ. Райсовет исполкома, норуот үөрэҕириитин органнара, педагогическай коллективтар 1959—1960 сс. үөрэх сылын уратытын, саҥа Сокуонҥа сөп түбэһиннэрэн оскуолалары уларыта тутуу саҕаланыыта буоларын дириҥник өйдүү иликтэрин ыйда.

Оскуолалары уларыта тутууга дьаһаллары бэлэмнээн баччаанна диэри дьүүллэһиллэ илик. Ити түмүгэр оройуон оскуолалара, интернаттара үөрэх-материальнай базалара уонна дьиэйэ хааччыллыылара билиҥи көрдөбүлгэ ырааҕынан эпиэттээбэт. Билигин баар 6 оскуолаттан 3 оскуола икки сменаннан үөлэлиир, интернат оҕолоруттан 70 оҕо ыалларга дьиэлэнэн үөрэнэллэр.

Оскуолалар үөрэх көрдөрөр пособиелларынан оборудованиелларынан хаачыллыылара мөлтөх, үөрэх мастарыскыайдарыгар аналлаах сөптөөх дьиэлэр уонна үлэ загатыгар туттар инструменнар, матырыйаалар суохтар. Бары оскуолаларга стандартнай парталар лабораторнай остуоллар о.д.а суохтар, интернаттар наадалаах инвентарынан толору хааччылыбаттар. «Коммунизм» уонна Сталин аатынан колхозтар интернаттары, оскуолалары уонна оҕо садтарын уокка оттор маһынан куһаҕаннык хааччыйаллар. Итиннэ да атын элбэх итэҕэстэр бааллар сессияҕа сөптөөх кэпсэтиилэр буоллулар.

Сессия Өлөнүөк орто оскуолатын I-IX кылаастартан састаантаах трудовой политехническай уопсай үөрэҕириҥ орто оскуолатыгар уларытары сөптөөҕүнэн аахта. Аҕыс сыллаах бүттүүн уопсай булгуччу үөрэхтээһини олохтоо киллэриҥэ оскуолалар, интернаттар, оҕо садтарын материальнай уонна учебнай-материальнай базаларын бөҕөргөтүүгэ туһаайыллыбыт быһаарыны ылла.

Оскуола туһунан Сокуону олохтоо киллэрии туругун туһунан үөрэх оройуоннааҕы салаатын, оскуолалар салайааччыларын, нэһилиэк Советтарын отчуоттарын биримэтигэр истэн, дьүүллэһэн иһэргэ сессия райсовет исполкомун эбээһинэстээтэ.

Ортонон сыаналанна

Аҕыйах хонуктааҕыта оройуоннааҕы балыыһа комсомольскай тэрилтэтин отчуоттуур-быыбардыыр мунньаҕа буолан ааста. Бу комсомольскай тэрилтэ секретарынан отчуоттуур биримэ устата Ивушкина Галина Филипповна үлэлээтэ. Кини отчуоттаабыт биримэмэтигэр үлэтин комсомолецтар ортонон сыаналаатылар.

Секретарь отчуотун дьүүллэһэн кэпсэтиҥэ 5 киһи кэпсэттэ. Комсомольскай тэрилтэ уопсай мунньаҕа отчуоттуур биримэ устата 9 төгүл ыытыллыбыт, ол иһиттэн икки төгүл профсоюзнай, комсомольскай холбоһуктаах мунньахтар оҥоһуллубуттар.

Комсомольскай үлэни тэрийиҥэ кэккэ итэҕэстэргэ комсомолецтар Штин Л. С. уонна да атыттар сөпкө кэпсэттилэр. Комсомольскай тэрилтэ секретара Ивушкина уураахтары толоруулары хонтуруоллааһыны, комсомолецтар бары поручениелаах буолалларын тэрийбэтэ, санитарнай-профилактическай үлэни тэрийии өссө да намыһах туруктаах.

Ыччат ортотугар комсомольскай үлэ сабыдыала суохтук тэриллэр, ол түмүгэр отчуоттуур биримэ устата комсомол кэккэтигэр биир да ыччат ылыллыбата. Комсомолецтар политическай билиилэрин үрдэтиҥэ улахан болҕомто ууруллубат. Ааспыт уонна быйылгы үөрэх сылларыгар бу комсомольскай тэрилтэ комсомолецтара бары политүөрэххэ хабыллыбыттар. Ол эрээри кинилэр хайдах үөрэнэллэрин аастыт сылга хонтуруоллааһын мөлтөҕүнэн куруһуокка үөрэнээччилэр занятиелары көтүтүүлэрэ таһаарыллыбыта.

Итинник итэҕэстэр баалларын туоратан комсомольскай үлэни тупсараргa сорук комсомольскай тэрилтэ саҥа секретардарыгар туруорулунна. Комсомольскай тэрилтэ секретарынан Аркадий Корягин, секретарь солбуйааччытынан Вера Казаченко быыбарданнылар.

В. Долгунов.

◆★◆

Библиотекаҕа

—«Инники диэки биир, төттөрү икки хардыы» диэн кинигэ баар дуо?

—Табаарыс, биһиэхэ үөскүү литературата суох!

—Оччоҕо «Тугу оҥоруохха?»

—Тугу оҥоруохху, бэккэ гыннар үөскүүр буоллаҕалии...

«Эдэр Коммунист» хаһыаттан.

Аанан иһэр политиканы үөрэтэр куруһуокка

Алтынньы 23 күнүгэр киэһэ 7 чаастан аанан иһэр политиканы үөрэтэр куруһуок иккис занятиета буолла. Староста сорудаҕынан дьуһууруннай эрдэ кэлэн остуоллары, олопостору, лаампалары бэлэмнии. Занятиены куоттарыахпыт диэбиттии түргэнник хаамсан куруһуок истээччилэрэ ССКП райкомун дьиэтигэр утуу-субуу киирэллэр.

Бэйэлэрин баҕаларынан Федоров М.Е., Новгородов И.И. Мартынов С.Н., Алексеева Х.Д. уонна Абрамова Е.Л. куруһуокка истээччилэриҥэн сылдьарга суруттараллар. Оҥон куруһуок истээччилэрэ 14 киһи буолар. Иккис занятиеҕа балыыһа завхоһа Николаев А.Н. кэлбэккэ занятиены көтүтэр.

Пропагандист таб. Долгунов В. Н. маҥнайгы занятиеҕа кэпсэтиллибитин курдук республика, оройуон олоҕуттан сонуннары информациялыырга, тылы куруһуок истээччитигэр Баишева П. Х. биэрэр. Таб. Баишева бэлэмнэммэккэ кэлбитинэн информацияны оҥорбото. Пропагандист занятие маҥнайгы чааһыгар Н.С. Хрущев Америка Холбоһуктаах Штаттарыгар сылдьыытын түмүктэрин туһунан кэпсээтэ. Пропагандист кэпсээнин истээччилэр болҕомтолоохтук иһиттилэр, хас да боппуруостары ыйыттылар.

Занятие иккис чааһыгар пропагандист үһүс советскай космическай ракета айанын туһунан, биһиги республикабыт уонна оройуон олоҕуттан сонуннары кэпсиир. Хардарыта бэсиэдэлэһии бэрээдэгинэн элбэх боппуруостары истэччилэр пропагандистан ыйытаннар занятие балачча көхтөөхтүк барда.

Бу куруһуок занятиета инникитин даҕаны көхтөөхтүк ыытылларыгар баҕарыахха эрэ сөп. Ол эрээри истэччилэр бэлэмнэнэн кэлиилэриттэн занятие үрдүк таһымнаах буолуута ситиһиллиэҕэ.

И. Будищев.

Редактор И. И. БУДИЩЕВ.

Хаһыаттары, сурунааллары суруттаччылар истиилэригэр!

1960 сылга киин, республиканскай хаһыаттарга, сурунааллларга уонна «Сардаҥа» хаһыакка суруттарыы алтынньы 1 күнүттэн саҕаланан ыытылла турар.

Сурутууну сибээс оройуоннааҕы хонтуората уонна общественнай боломуочунайдар ыыталлар.

Күнду аҕааччылар! Хаһыаттарга, сурунааллларга уонна биһиги хаһыаппытыгар—„Сардаҥа“ хаһыакка бука бары сурутарга кыһаныҥ!

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, аатыы, аҕа аатын, толору суруллуохтаах.

Заказ № 542 Оленекская районная типография. Тираж. 400